

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

Bestuursstaf
Directie Communicatie

Kalvermarkt 32
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Contactpersoon
J. Kuiper

Datum 3 november 2021
Onderwerp Besluit op uw Wob-verzoek

Geachte [REDACTED]

Op 7 oktober 2021 heeft u per email een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). In uw verzoek vraagt u informatie over de rondvlucht van de laatste KDC-10 boven Nederland op 7 oktober jl. U vraagt naar het documenten waarmee dit voorstel bij de hoogst bevoegde functionaris ter besluitvorming is aangeboden, de definitieve goedkeuring en de specifieke functionaris die het finale akkoord heeft gegeven (uiteraard zonder de naam van de functionaris) en de kosten die zijn verbonden aan deze vlucht.

Onze referentie
BS2021023819
Bijlage

-
*Bij beantwoording datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

Commandant vliegbasis Eindhoven is ten aanzien van de KDC-10 het bevoegd gezag om te mogen besluiten over de uitvoering van deze afscheidsvlucht en is om die reden de functionaris geweest die goedkeuring heeft gegeven aan het operatiecentrum van de vliegbasis voor het plannen en laten uitvoeren van de onderhavige vlucht. De onderbouwing en de voordracht tot besluitvorming heeft niet plaatsgevonden op basis van een besluitvormend document of documentatie in een andere vorm, maar heeft mondeling plaatsgevonden tussen de Commandant vliegbasis Eindhoven en squadroncommandant waaronder de KDC-10 behoort. Het subtaakbesluit Commando Luchtmacht 2018 (CLSK), waarin de bevoegdheden van CLSK zijn geregeld, dat op 18 juli 2018 is gepubliceerd in de Staatscourant, stuur ik u ter informatie toe.

De kerosinekosten voor de afscheidsvlucht van de KDC-10 bedroegen € 7.042. Dit past binnen het reguliere budget voor het vliegprogramma van dit toestel. Ik stuur u ter informatie ook de antwoorden op de Kamervragen toe over dit onderwerp, die zojuist aan de Tweede Kamer zijn gestuurd.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De Directeur Communicatie,

Wim van der Weegen

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit bezwaar indienen bij de Minister van Defensie. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan Dienstencentrum Juridische Dienstverlening, Commissie advisering bezwaarschriften Defensie, Postbus 90004, 3509 AA Utrecht. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, een dagtekening bevatten en van de naam en het adres van de indiener zijn voorzien. Uit het bezwaarschrift moet duidelijk blijken tegen welk besluit en op welke gronden bezwaar wordt gemaakt.

Subtaakbesluit Commando Luchtstrijdkrachten 2018

18 juli 2018

Nr. 2018021885

De Commandant der Strijdkrachten

Gelet op artikel 25 van het Algemeen organisatiebesluit Defensie 2013;

Artikel 1. Het Commando Luchtstrijdkrachten

1. Het Commando Luchtstrijdkrachten staat onder leiding van de Commandant Luchtstrijdkrachten. Onverminderd artikel 16 van het Algemeen organisatiebesluit Defensie 2013 is de Commandant Luchtstrijdkrachten belast met:
  - a. het, met inachtneming van de aanwijzingen en de richtlijnen van de Commandant der Strijdkrachten, geven van leiding aan het Commando Luchtstrijdkrachten;
  - b. het bewaken van het protocol en de tradities van het Commando Luchtstrijdkrachten;
  - c. het optreden als autoriteit luchtoptreden.
2. Tot het Commando Luchtstrijdkrachten behoren tevens die militairen die namens het Commando Luchtstrijdkrachten bij andere organisatie-elementen zijn geplaatst.

Artikel 2. De organisatie van het Commando Luchtstrijdkrachten

1. De Commandant Luchtstrijdkrachten vormt samen met de Plaatsvervangend Commandant Luchtstrijdkrachten één bestuurlijke eenheid in het geven van leiding aan het Commando Luchtstrijdkrachten.
2. Het Commando Luchtstrijdkrachten bestaat uit de volgende organisatie-eenheden:
  - a. de Staf Commando Luchtstrijdkrachten;
  - b. de operationele eenheden.
3. De Staf Commando Luchtstrijdkrachten bestaat uit de volgende organisatie-eenheden:
  - a. het Kabinet;
  - b. de Afdeling Strategie & Advies;
  - c. de Afdeling Integratie;
  - d. het Innovatiecentrum Air;
  - e. de Stafgroep Juridische Zaken;
  - f. de Stafgroep Safety;
  - g. de Afdeling Financial Control;
  - h. de Directie Operaties;
  - i. de Directie Personeel & Bedrijfsvoering;
  - j. de Directie Materiële Instandhouding.De staf wordt aangestuurd door de Plaatsvervangend Commandant Luchtstrijdkrachten.
4. Het Commando Luchtstrijdkrachten kent de volgende negen domeinen die worden geleid door een Domein Manager:
  - a. Besturen;
  - b. Operaties;
  - c. Financiën en Control;
  - d. Materieellogistiek;
  - e. Gezondheidszorg;
  - f. Personeel en Organisatie;
  - g. Beveiliging;
  - h. Informatielandschap;
  - i. Safety.De Domeinmanagers worden in hun rol aangestuurd door de Plaatsvervangend Commandant Luchtstrijdkrachten.
5. De operationele eenheden zijn:
  - a. de Vliegbasis Leeuwarden;
  - b. de Vliegbasis Volkel;

- c. de Vliegbasis Eindhoven;
- d. het Defensie Helikopter Commando;
- e. het Air Operations Control Station Nieuw Milligen;
- f. de Vliegbasis Woensdrecht/Koninklijke Militaire School Luchtmacht;
- g. het Logistiek Centrum Woensdrecht;
- h. het Centrum voor Mens en Luchtvaart;
- i. de Groep Luchtmacht Reserve.

De operationele eenheden worden aangestuurd door de Commandant Luchtstrijdkrachten.

Artikel 3. Het Kabinet

Het Kabinet staat onder leiding van de Chef Kabinet die is belast met:

- a. het adviseren van de Commandant en Plaatsvervangend Commandant Luchtstrijdkrachten in de breedste zin van het woord;
- b. het, met inachtneming van de aanwijzingen en de richtlijnen van de Commandant Luchtstrijdkrachten, geven van ambtelijke leiding aan het Kabinet;
- c. het fungeren als zijnde Hoofd Diensteenheid van de Staf Commando Luchtstrijdkrachten in nauw overleg met Plaatsvervangend Commandant Luchtstrijdkrachten, Directeuren en afdelingshoofden staf Commando Luchtstrijdkrachten;
- d. het aansturen van de secties Algemene Zaken en Luchtmacht Communicatie, de KLu-kapel, het Evenementen Bureau, het Bureau Protocol, Veteranen en Relatie Beheer en Staf P&O;
- e. het door Sectie Algemene Zaken optreden als lokale opdrachtgever richting Facilitair Bedrijf Defensie;
- f. het ondersteunen en informeren van de Commandant Luchtstrijdkrachten in aangelegenheden van secretariële, representatieve en protocollaire aard;
- g. het coördineren van en adviseren over de behandeling van verzoeken van derden, gericht aan de Commandant Luchtstrijdkrachten;
- h. het begroten en beheren van fondsen bestemd voor toekenning aan organisaties en/of personen, voor zover aan de Commandant Luchtstrijdkrachten voorbehouden;
- i. de doelmatige inrichting, de bedrijfsvoering en het interne beheer van het Kabinet en overige onder Chef kabinet ressorterende organisatie-elementen;
- j. het coördineren van de secretariële ondersteuning en het relatiebeheer van de Commandant Luchtstrijdkrachten.

Artikel 4. De Afdeling Strategie & Advies

De Afdeling Strategie & Advies staat onder leiding van het Hoofd Afdeling Strategie & Advies die is belast met:

- a. het, met inachtneming van de aanwijzingen en de richtlijnen van Commandant Luchtstrijdkrachten, geven van ambtelijke leiding aan de Afdeling Strategie & Advies;
- b. het verkennen van de strategische omgeving van het Commando Luchtstrijdkrachten en het opstellen van een gemeenschappelijk beeld, op basis van die verkenning, waarmee een strategisch kader voor de Staf CLSK wordt ingericht en het afstemmen van dit strategisch kader met de Bestuursstaf;
- c. het voorbereiden en coördineren van het opstellen van bijdragen van Commandant Luchtstrijdkrachten ten behoeve van de beleidsontwikkeling op Bestuursstaf niveau alsmede m.b.t. parlementaire aangelegenheden;
- d. het voorbereiden en coördineren van de adviezen voor de Commandant Luchtstrijdkrachten m.b.t. nationale en internationale samenwerking en deze adviezen afstemmen met de Bestuursstaf;
- e. het beheren en optimaliseren van de voor het Commando Luchtstrijdkrachten relevante externe relaties en relatienetwerken;
- f. het binnen het Commando Luchtstrijdkrachten optreden als centraal aanspreekpunt voor de Directie Plannen en de Hoofddirectie Beleid van de Bestuursstaf met betrekking tot het Defensie Investeringsplan en toekomstige ontwikkelingen;
- g. de doelmatige inrichting, de bedrijfsvoering en het interne beheer van de Afdeling Strategie & Advies.

Artikel 5. De Afdeling Integratie

De Afdeling Integratie staat onder leiding van het Hoofd Afdeling Integratie die is belast met:

- a. het, met inachtneming van de aanwijzingen en de richtlijnen van Commandant Luchtstrijdkrachten, geven van ambtelijke leiding aan de Afdeling Integratie;
- b. het initiëren, integreren en beoordelen van en regie voeren op operationele behoeftestellingen binnen het bandbreedte investeringsbudget;
- c. het binnen het Commando Luchtstrijdkrachten optreden als centraal aanspreekpunt voor de

Directie Aansturen Operationele Gereedstelling van de Defensiestaf met betrekking tot het beleids-, plannings- en begrotingsproces;

- d. het binnen het Commando Luchtstrijdkrachten optreden als centraal aanspreekpunt voor het Vraag en Aanbod Management (VAM) niveau 1;
- e. het vertalen van de aan het Commando Luchtstrijdkrachten opgedragen taken naar opdrachten voor de diverse onderdelen, deze samenvoegen met de eigen visie op de ontwikkeling van de organisatie waarna het geheel wordt verwerkt in het CLSK Meerjarenplan (CMP);
- f. het voorbereiden en coördineren van de interne en externe beraden voor het management team van het Commando Luchtstrijdkrachten;
- g. de doelmatige inrichting, de bedrijfsvoering en het interne beheer van de Afdeling Integratie.

Artikel 6. Het Innovatiecentrum AIR

Het Innovatiecentrum AIR staat onder leiding van het Hoofd Innovatiecentrum AIR die is belast met:

- a. het, met inachtneming van de aanwijzingen en de richtlijnen van de Commandant Luchtstrijdkrachten, geven van ambtelijke leiding aan het Innovatiecentrum AIR;
- b. het leveren van bestuurlijke ondersteuning en advies aan Commandant Luchtstrijdkrachten, de Luchtmacht Raad en de Innovation Council gericht op innovatie en daarmee samenhangende nieuwe producten, diensten, werkwijzen of gedragingen;
- c. het inspireren, het motiveren en het ondersteunen van medewerkers van het Commando Luchtstrijdkrachten om zelf het (incrementele) innoverend vermogen vanuit de organisatie te vergroten;
- d. het ontwikkelen en onderzoeken van (radicale) innovatieve ideeën en het ondersteunen en adviseren bij de implementatie ervan;
- e. het zorgen dan wel bevorderen dat focus in de innovatie-initiatieven wordt aangebracht en het uitdragen van de effecten van innovatie op de doelstellingen van de organisatie;
- f. het bevorderen en onderhouden van netwerken binnen en buiten het Commando Luchtstrijdkrachten teneinde de innovatieve kennis en capaciteit te bundelen en te sturen op synergie;
- g. de doelmatige inrichting, de bedrijfsvoering en het interne beheer van het Innovatiecentrum AIR.

Artikel 7. De Stafgroep Safety

De Stafgroep Safety staat onder leiding van het Hoofd Stafgroep Safety die is belast met:

- a. het, met inachtneming van de aanwijzingen en de richtlijnen van de Commandant Luchtstrijdkrachten, geven van ambtelijke leiding aan de Stafgroep Safety;
- b. het ontwikkelen, coördineren, toepassen en evalueren van het concern Safety Management System voor het integraal managen en borgen van de safety deelgebieden: (vlieg)veiligheid, Arbo, milieu, vervoer gevaarlijke stoffen en Militaire Luchtvaartseisen;
- c. het gevraagd en ongevraagd adviseren van de Commandant Luchtstrijdkrachten, onderdeelcommandanten en de Directeuren van het Commando Luchtstrijdkrachten aangaande safety;
- d. het verrichten van werkzaamheden in het kader van het signaleren van safety trends en analyseren van voorvallen in het Commando Luchtstrijdkrachten;
- e. het binnen de safety deelgebieden coördineren en uitvoeren van onderzoeken naar aanleiding van voorvallen en het uitbrengen van advies ter voorkoming van voorvallen;
- f. het uitdragen van de safety boodschap en het coördineren, richten en het stellen van kaders voor de safety educatie;
- g. het v.w.b. safety vertegenwoordigen van het Commando Luchtstrijdkrachten in overlegfora;
- h. het leveren van een bijdrage aan de informatiebehoefte van Commandant Luchtstrijdkrachten, gegeven het eigen terrein van verantwoordelijkheid;
- i. het uitwerken, toepassen en borgen van het compliance management systeem voor de deelgebieden Arbo, sociale integriteit, milieu en Militaire Luchtvaartseisen en de organisatorische inrichting van het Commando Luchtstrijdkrachten conform de eisen die aan de organisatie worden gesteld;
- j. de doelmatige inrichting, de bedrijfsvoering en het interne beheer van de Stafgroep Safety.

Artikel 8. De Stafgroep Juridische Zaken

De Stafgroep Juridische Zaken staat onder leiding van het Hoofd Stafgroep Juridische Zaken die is belast met:

- a. het, met inachtneming van de aanwijzingen en de richtlijnen van Commandant Luchtstrijdkrachten, geven van ambtelijke leiding aan de Stafgroep Juridische Zaken;
- b. het ondersteunen en adviseren m.b.t. juridische aangelegenheden van de leiding van het Commando Luchtstrijdkrachten, waaronder begrepen de onderdeelcommandanten;
- c. het bevorderen van een evenwichtig justitieel en juridisch handelen ter ondersteuning van de doelstellingen van het Commando Luchtstrijdkrachten;
- d. het houden van toezicht op de toepassing van het militair tuchtrecht binnen het Commando Luchtstrijdkrachten;

- e. het behandelen van juridische aangelegenheden in relatie tot instanties binnen en buiten het Commando Luchtstrijdkrachten en voeren van overleg daarover;
- f. het bewaken en bevorderen van de integriteit van handelen anders dan ongewenst gedrag en misstanden binnen het Commando Luchtstrijdkrachten;
- g. de doelmatige inrichting, de bedrijfsvoering en het interne beheer van de Stafgroep Juridische Zaken.

Artikel 9. De Afdeling Financial Control

De Afdeling Financial Control staat onder leiding van het Hoofd Afdeling Financial Control die is belast met:

- a. het, met inachtneming van de aanwijzingen en de richtlijnen van Commandant Luchtstrijdkrachten, geven van ambtelijke leiding aan de Afdeling Financial Control;
- b. het uitvoeren van de controllersfunctie van het Commando Luchtstrijdkrachten;
- c. het met inachtneming van de aanwijzingen en richtlijnen van de Hoofddirecteur Financiën en Control uitvoeren van de door haar gemandateerde taken die voortvloeien uit de Comptabiliteitswet en het daarop gebaseerde Besluit Taak Financieel Economische Zaken.
Op basis van dit mandaat heeft Hoofd Financial Control in zijn hoedanigheid als controller van het Commando Luchtstrijdkrachten rechtstreeks toegang tot de Commandant Luchtstrijdkrachten;
- d. het door middel van vraag-gestuurde onderzoeken interne beheersing vergroten voor de Commandant Luchtstrijdkrachten van het inzicht in de kwaliteit van de bedrijfsvoering van het Commando Luchtstrijdkrachten alsmede de daarover afgelegde verantwoording teneinde de bedrijfsvoering, de verantwoording en de sturing voortdurend te verbeteren;
- e. het – naar aanleiding van geconstateerde verbetermogelijkheden in de doelbereiking – formuleren en (het ondersteunen van het) doorvoeren van maatregelen ten aanzien van beoogde doelstellingen, geplande activiteiten of middelentoe wijzing;
- f. het binnen het Commando Luchtstrijdkrachten optreden als centraal aanspreekpunt voor de Directie Financiën en Control van de Defensiestaf met betrekking tot het beleids-, plannings- en begrotingsproces;
- g. het beoordelen en toetsen van de kwaliteit van de managementinformatie van Commandant Luchtstrijdkrachten;
- h. het met in achtnemen van de Aanwijzing Management Rapportage van de Hoofddirecteur Financiën en Control opstellen van de Management Rapportage van Commandant Luchtstrijdkrachten;
- i. de doelmatige inrichting, de bedrijfsvoering en het interne beheer van de Afdeling Financial Control.

Artikel 10. De Directie Operaties

De Directie Operaties staat onder leiding van de Directeur Operaties die is belast met:

- a. het, met inachtneming van de aanwijzingen en de richtlijnen van Commandant Luchtstrijdkrachten, geven van ambtelijke leiding aan de Directie Operaties;
- b. het borgen van de operationele geoefendheid en inzetbaarheid binnen het Commando Luchtstrijdkrachten. Hiertoe behoort onder meer het opstellen of verfijnen en bewaken van operationele kwaliteitsnormen, en het periodiek toetsen van de mate waarin daaraan wordt voldaan en het initiëren van de benodigde corrigerende acties;
- c. mede gelet op de huidige taken van de Directie Operaties, het, al dan niet als formerend Operationeel Commando, in opdracht en onder verantwoordelijkheid van de Commandant der Strijdkrachten uitvoeren van coördinerende activiteiten ten behoeve van operaties;
- d. het adviseren van de Commandant Luchtstrijdkrachten over operatie gerelateerde zaken in het kader van de doctrine en Luchtvaarteenheden;
- e. het ondersteunen van de operationele eenheden bij het uitvoeren van hun operationele taken;
- f. het borgen van de kennis voor het (mede) leiden en/of ondersteunen van een joint of combined luchtoperatie boven het squadronniveau;
- g. het afstemmen van operaties en andere joint activiteiten met de andere betrokkenen en de operatiecentra;
- h. het borgen van de kwaliteit van de voor de missie essentiële operationele elementen binnen het Commando Luchtstrijdkrachten waaronder gevechtsleiding, luchtverkeersbeveiliging, brandweer, elektronische oorlogvoering en operationele inlichtingen;
- i. het binnen het Commando Luchtstrijdkrachten optreden als aanspreekpunt voor de Directie Operaties van de Defensiestaf;
- j. het optreden als beveiligingscoördinator van het Commando Luchtstrijdkrachten;
- k. het leveren van een bijdrage aan de informatiebehoefte van de Commandant Luchtstrijdkrachten, gegeven het eigen terrein van verantwoordelijkheid;
- l. de doelmatige inrichting, de bedrijfsvoering en het interne beheer van de Directie Operaties.

Artikel 11. De Directie Personeel & Bedrijfsvoering

De Directie Personeel & Bedrijfsvoering staat onder leiding van de Directeur Personeel & Bedrijfsvoering die is belast met:

- a. het, met inachtneming van de aanwijzingen en de richtlijnen van Commandant Luchtstrijdkrachten, geven van ambtelijke leiding aan de Directie Personeel & Bedrijfsvoering;
- b. het borgen van voldoende kwantiteit en kwaliteit van de personele gereedheid (beschikbaarheid, opleidingen, training, sociale, fysieke en medische status etc.);
- c. het ondersteunen van de operationele en uitgezonden eenheden met betrekking tot personele aangelegenheden bij het uitvoeren van hun taken;
- d. het uitvoeren en borgen van een goed organisatie-, formatie- en personeelsbeheer en het voldoen aan de ketenverantwoordelijkheid in deze;
- e. het ondersteunen van de Commandant Luchtstrijdkrachten als houder van de zorginstelling voor luchtvaart geneeskunde, de operationele gezondheidszorg en het voorzien in de onafhankelijk medisch adviseur;
- f. het adviseren van de Commandant Luchtstrijdkrachten over personele aspecten van de bedrijfs- en commandovoering;
- g. het formuleren van de personele eisen aan de door derden (waaronder Defensie Ondersteuningscommando, Defensie Materieel Organisatie en andere Operationele Commando's) op te leveren diensten aan het Commando Luchtstrijdkrachten, binnen de gestelde kaders;
- h. het binnen het Commando Luchtstrijdkrachten optreden als aanspreekpunt voor de Hoofddirectie Personeel en de Hoofddirectie Bedrijfsvoering van de Bestuursstaf;
- i. het leveren van een bijdrage aan de informatiebehoefte van de Commandant Luchtstrijdkrachten, gegeven het eigen terrein van verantwoordelijkheid;
- j. het inrichten en verbeteren van de kwaliteit van de bedrijfsvoering van het Commando Luchtstrijdkrachten,
- k. het geven van interne organisatieadviezen, het borgen van het kwaliteitsmanagementsysteem en het ontwikkelen van de organisatie op het gebied van bedrijfsvoering;
- l. de doelmatige inrichting, de bedrijfsvoering en het interne beheer van de Directie Personeel & Bedrijfsvoering.

Artikel 12. De Directie Materiële Instandhouding

De Directie Materieel Logistiek staat onder leiding van de Directeur Materiële Instandhouding die is belast met:

- a. het, met inachtneming van de aanwijzingen en de richtlijnen van Commandant Luchtstrijdkrachten, geven van ambtelijke leiding aan de Directie Materiële Instandhouding;
- b. het borgen van de kwaliteit van de materiële gereedheid (inclusief goed materieelbeheer);
- c. het formuleren van de eisen aan de door derden (waaronder Defensie Ondersteuningscommando, Defensie Materieel Organisatie en andere Operationele Commando's) op te leveren producten en diensten aan het Commando Luchtstrijdkrachten, binnen de gestelde kaders;
- d. het ondersteunen van de operationele en uitgezonden eenheden met betrekking tot materieel logistieke aangelegenheden bij het uitvoeren van hun taken;
- e. het adviseren van de Commandant Luchtstrijdkrachten over materieel logistieke aspecten van de bedrijfs- en commandovoering, waaronder aangelegenheden in het kader van de Luchtvaartreizen en luchtvaartuig gerelateerde Operationele Research- en Evaluatie;
- f. het binnen het Commando Luchtstrijdkrachten optreden als aanspreekpunt voor en naar de Defensie Materieel Organisatie en het Defensie Ondersteuningscommando m.b.t. Kleding en Persoonsgebonden Uitrusting bedrijf, Facilitair Bedrijf Defensie en overige leveranciers van externe assortimenten;
- g. het leveren van een bijdrage aan de informatiebehoefte van de Commandant Luchtstrijdkrachten, gegeven het eigen terrein van verantwoordelijkheid;
- h. de doelmatige inrichting, de bedrijfsvoering en het interne beheer van de Directie Materiële Instandhouding.

Artikel 13. De domeinmanagers

Binnen het voorschrift CLSK is een actueel overzicht opgenomen van de belegging van de rol van domeinmanager. De domeinmanager is belast met:

- a. het monitoren & toezichthouden op de kwaliteit van de bedrijfsvoering binnen het domein (processen, gebruik systemen, rollen);
- b. het vervullen van de rol van Coördinerend Proces Manager (CPM) of een coördinerende rol richting de CPM's binnen het domein;
- c. het conform wet- en regelgeving bekend stellen van normenkaders en vaststellen van beschrijvende- en voorschrijvende documenten binnen het domein;
- d. het adviseren voor wat betreft de integrale kwaliteit binnen het domein richting C-LSK, Lucht-

- machtraad, onderdeelcommandanten en lijnverantwoordelijkheden en het verschaffen van inzicht in trends en risico's binnen het domein;
- e. het bespreken van domein overschrijdende risico's met andere domeinmanagers (eventueel in het Domeinmanagers Beraad) en het escaleren naar de Proces Model Houder of Risk Board indien mogelijk en noodzakelijk.

Artikel 14. De operationele eenheden

De operationele eenheden staan onder leiding van een Commandant die is belast met:

- het, met inachtneming van de aanwijzingen en de richtlijnen van de Commandant Luchtstrijdkrachten, geven van leiding aan de operationele eenheid;
- het uitvoeren van zowel de operationele als ondersteunende taken van de operationele eenheid. Hierbij bestaat de operationele taak o.a. uit: gereedstelling, instandhouding, nazorg en recuperatie van de operationele capaciteit van de operationele eenheid alsmede de individueel uitgezonden militair. De ondersteunende taken bestaan o.a. uit het verzorgen van opleidingen, trainingen en het leveren van producten/diensten en expertise op verschillende kennisgebieden;
- het uitvoeren van de platformtaak in de vorm van het bieden van faciliteiten aan de eigen en andere eenheden, die op het terrein van de operationele eenheid zijn ondergebracht. Deze taak is niet belegd bij de eenheden, genoemd in artikel 2, vijfde lid, onder i;
- het voorzien in de door de Commandant Luchtstrijdkrachten gestelde informatiebehoefte;
- de doelmatige inrichting, de bedrijfsvoering en het interne beheer van de operationele eenheid.

Artikel 15. Intrekking huidige subtaakbesluit

Het Subtaakbesluit Commando Luchtstrijdkrachten 2009 wordt ingetrokken.

Artikel 16. Inwerkingtreding

Dit subtaakbesluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin mededeling wordt gedaan van plaatsing van dit besluit in de reeks ministeriële publicaties van het Ministerie van Defensie.

Artikel 17. Citeertitel

Dit subtaakbesluit wordt aangehaald als Subtaakbesluit Commando Luchtstrijdkrachten 2018.

De Commandant der Strijdkrachten
R.P. Bauer
Luitenant-admiraal

Ministerie van Defensie

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Datum 2 november 2021
Betreft Antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid
Van Raan (PvdD) aan de ministers van Defensie,
Infrastructuur en Waterstaat en Economische Zaken en
Klimaat over de vervuilende afscheidsvlucht van de KDC-10.

Onze referentie

Afschrift aan
de Voorzitter van de Eerste
Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en betreft
vermelden.*

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de vragen van het lid Van Raan (PvdD)
over de vervuilende afscheidsvlucht van de KDC-10. Deze vragen zijn op
11 oktober 2021 ingezonden met kenmerk 2021Z17638.

DE MINISTER VAN DEFENSIE

Henk Kamp

Antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Van Raan (PvdD) aan de ministers van Defensie, Infrastructuur en Waterstaat en Economische Zaken en Klimaat over de vervuilende afscheidsvlucht van de KDC-10.

1. Klopt het dat Defensie op 07 oktober 2021 een rondvlucht van grofweg 550 kilometer heeft uitgevoerd met een oude KDC-10?

Ja.

2. Kunt u zich herinneren dat de minister-president aangaf dat Nederland ook in de Olympisch Spelen van het Klimaat nummer één kon zijn?

Ja.

3. Kunt u aangeven wat de CO2-uitstoot was van de vlucht?

De CO2 uitstoot was circa 50.540 kg.

4. Kunt u bevestigen dat een vliegtuig, naast de uitstoot van broeikasgassen, ook nog significante niet-CO2 effecten heeft die bijdragen aan de klimaatcrisis?

De omvang van niet-CO2-klimaat effecten, zoals de vorming van condensstrepen, is sterk afhankelijk van onder andere de hoogte van de emissies. De vlucht van de KDC-10 vond plaats op lagere hoogte waardoor er geen sprake is van significante niet-CO2-effecten.

5. Kunt u aangeven hoe zo'n nutteloze vlucht past in de ambitie om Olympisch Kampioen Klimaat te worden?

In de cultuur van Defensie bestaat de behoefte uitdrukking te geven aan de waardering voor het belangrijke werk dat de KDC-10 heeft verricht in het belang van Nederland. De vlucht was een passend afscheid van de transporttoestellen die sinds 1995 tienduizenden veteranen naar verschillende missie- en inzetgebieden hebben gebracht en vervolgens weer naar huis hebben gevlogen. Daarnaast hebben deze toestellen onafgebroken steun geleverd en goederentransporten uitgevoerd voor deze missies. Verder zijn de toestellen van belang geweest bij de inzet van jachtvliegtuigen die door de KDC-10 veelvuldig zijn bijgetankt om de missietijd te vergroten en het aantal starts en landingen van jachtvliegtuigen, ook in Nederland, te beperken. Tot slot is het toestel veelvuldig ingezet voor crisis- en noodhulpverlening bij rampen over de hele wereld, onlangs nog voor de noodevacuatie uit Afghanistan. Dit alles leidde tot de wens passend afscheid van de toestellen te nemen.

6. Kunt u aangeven wat de kosten waren van deze vlucht? Was dit haalbaar en betaalbaar?

De kerosinekosten voor de afscheidsvlucht van de KDC-10 bedroegen € 7.042. Dit past binnen het reguliere budget voor het vliegprogramma van dit toestel.

7. Kunt u zich voorstellen dat de oproep aan de individuele burger 'iedereen doet wat' tamelijk hol klinkt wanneer Defensie besluit een vervuilende en nutteloze vlucht het land door te sturen?

Dit was voor Defensie geen nutteloze vlucht. Zie antwoord vraag 5.

8. Kunt u aangeven waarom het kabinet enerzijds inzet om de CO2-uitstoot enigszins te reduceren en anderzijds inzet om de CO2-uitstoot extra te verhogen?

In antwoord 5 is uitgelegd waarom Defensie belang hecht aan deze vlucht als een passend afscheid van dit vliegtuig. De KDC-10 wordt nu vervangen door een

moderne Airbus A330 Multi Role Tanker Transport (MRTT) die stiller en zuiniger vliegt en daarmee ook minder CO2 uitstoot.

9. Kunt u zich voorstellen dat een atleet Olympisch Kampioen zou worden wanneer deze enerzijds inzet op het fit worden en anderzijds actief inzet op het zichzelf blesseren?

De vragensteller doelt hier op twee onderling tegenstrijdige doelstellingen. Wat het verband is met de vlucht van de KDC-10 is niet duidelijk.

10. Kunt u deze vragen één voor één beantwoorden?

Ja.